

Ana Kumperger

V skritih dvorinah duše

»Življenje, ki ga živi to betežno telo zunaj pod glasnim soncem, je le medel odsvit, le motna prispodoba onega drugega življenja, ki je zaklenjeno v tebi in v meni. Motna prispodoba je, ki bolj zastira in pači pravo lice človeka, nego da bi ga po resnici razodela.«¹

Pod tankim slojem kože, pod žilami in kostmi se skriva prava Resnica, Dobro vsakega človeka. Da pridemo do nje, moramo preizkušati meje laži zunanjega sveta, uzreti svetlobo in ji slediti, da nas popelje iz Platonove temne votline s sencami – stremeti k novemu, nedoumljivemu spoznanju, ki nam bo prineslo pravi odgovor.

Resnica je že v nas, le do nje ne znamo vselej priti. Skriva se za močnim nezaupanjem v čistost duše, nevednostjo in strahom pred nečim novim.

Pa vendar je naše poglavitno poslanstvo iskati resnico – jo soustvarjati, govoriti in misliti.

Delati, ustvarjati resnico – s tem izpopolnjujemo svet.

Obupan pogled na budilko ob šestih zjutraj, dremajoča vožnja v službo z neogretim avtomobilom med ostalimi zaspanimi vozniki, vstop v visoko stavbo s sivimi vrati,

rahel – zgolj vljuden – nasmeh mimoidočim, bežen pozdrav sodelavcem, odklepanje vrat pisarne ... Večina ljudi zgolj obstaja, beži od enega dremeža k drugemu, od enega semaforja do naslednjega križišča, od ene obveznosti proti drugi.

Osem ur igra »pomembno« vlogo v družbi, osem ur se pretvarja, da je to stanje zgolj začasno, da bo kmalu doma in jo od prave resnice ločita le še dve uri in sedem minut. Kmalu bo le še šest.

Včasih se nekje v natrpanem in suhoparnem urniku najde čas za igranje z otroki, sprehod po gozdu in iskanje kostanja ali za klepet ob kavi, večina dni pa mine, ne da bi jih sploh ozavestili.

Ob večerih sledi v postelji obračun dneva. *Koliko plač potrebujem do poletnih počitnic, koliko dni prej moram rezervirati, kaj bo jutri za kosilo, ah, maslo, vedno ga spregledam na nakupovalnem seznamu, menda kajenje povzroča pljučnega raka, je poštar danes prinesel položnico, ki zamuja že en teden, spet bo opomin, mogoče lahko jutri pokličem in vprašam, ampak zagotovo se po petnajsti uri ne bodo več oglasili, prej pa nimam časa, mogoče bi lahko med službeno malico ...*

Kaotično razmišljanje prekine odrešilen spanec.

Pa vseeno ga zmeraj prehitro zmoti neprijeten zvok, ki zareže skozi ušesa, da glava utrujeno reče znameniti: *»A že?«*, strese možgane, da se priklopijo na dnevni način delovanja, na

¹ Cankar, Ivan: *Podobe iz sanj*. Ljubljana: Beletrina, 2018, str. 11.

robotsko in rutinirano opravljanje obveznosti, in nas prisili, da vstanemo ter si nadenemo svoje maske.

Ko zvečer do poznih ur delam nalogo, se učim ali berem, komaj čakam, da lahko prečrtam zadnjo točko na svojem dnevnem urniku in ležem v posteljo. »Tako, opravljeno je,« si oddahnem, a me hkrati presune, da je dneva pravzaprav že konec, da je spolzel med prsti kot sipki pesek, ne da bi mu dala možnost, da mi pokaže kaj globljega. Ja, naredila sem vse, kar sem morala, a kje so drobni trenutki, ki sem jih želela porabiti za slikanje z akvarelnimi barvami in pisanje pesmi, ki že nekaj časa počivajo v predalu in čakajo, da se bom spomnila nanje, za opazovanje neznancev na železniški postaji in izmišljanje zgodb, ki jih morda živijo, za filozofske pogovore z najboljšo prijateljico o smrti in neizogibni usodi?

Ni jih, izginili so, poskrili so se med prečrtane točke z obveznostmi, ki so pohodile sleherni žarek izginjajočega dne.

Ugasnil je še en običajen dan, življenje gre mimo, ne da bi se sploh ozrla nanj, ne da bi se poglobila vase ali v svet okoli sebe.

Zaznavati in ustvarjati resnico je pomembno tako za posameznika kot za družbo. Videti svet v barvah in hkrati prispevati nove odtenke – uzreti sončne žarke na fasadah zgradb na poti v šolo ali službo, nove nasajene cvetlice na obcestnih vrtovih, zavohati sveže pečene rogljičke iz pekarnice, mimo katere se sprehodimo, začutiti ritem korakov po ulicah, opazovati premikanje gneče na blagajni v trgovini, izreči komu spodbudno besedo, ga objeti ...

Živeti v polnosti in soustvarjati resnico, ne le prebijati se iz dneva v dan.

Govoriti resnico – zatreti laži možnost, da bi se utrla v telo.

»Vendar je večina ljudi zadovoljna z življenjem med sencami. Mislijo, da so sence vse, kar obstaja – in senc tudi ne doživljajo kot sence. In pri tem pozabljajo na nesmrtnost duše.«²

Že Platon se je spraševal, kam seže resnica in kaj to sploh je. Predstavil je vidik zapornikov v jami, ki so obrnjeni proti steni, da ne vidijo ničesar drugega razen senc svojih teles, ki jih ustvarja svetloba na vhodu v jamo. Ko prvemu uspe uzreti luč, ga ta najprej tako zaslepi, da ne vidi niti senc niti prostora okoli sebe. Ko se nanjo privadi, pa spozna, da je senca le del stvarnosti, zgolj delček ogromne resnice, česar mu ostali zaporniki, še vedno obrnjeni proti steni, ne verjamejo.

Pa bi mu jaz, če bi bila na njihovem mestu? Če je vse, kar vidim okoli sebe, le medla senca na steni, bi verjela, da imam v drugačnem, višjem svetu čistejšo, izpopolnjeno obliko? Najbrž ne. Pa tudi če bi – kako bi se prepričala, da se za tem ne skriva še višja resničnost? Kako naj vem, ali obstaja več plasti, več paralelnih vesolj, ko pa niti tega ne zmorem doumeti?

Zarodek v maternici ne ve, da je ujet v majhen prostor, da se zunaj dogajajo popolnoma druge stvari, njemu nepojmljive. Kaj če smo še zmeraj v maternici, v svetu, v katerem verjamemo le znanstveno dokazanim pojavom, se oziramo na jasno opažene predmete okoli sebe, ceste,

² Gaarder, Jostein: *Zofjin svet*, Založba Obzorja Maribor. Maribor: 2000, str. 98.

prometne znake, potrdila, slike v muzejih – ne vidimo pa pomena, ki ga skrivajo? Morda so ves čas pred nas postavljena vrata, skozi katera bi prestopili v višjo resničnost, v nesmrtnost, pa jih ne znamo – ali ne želimo – odpreti.

O tem so razmišljali že simbolisti, ki so v svojih literarnih besedilih uporabljali sinestezijo, mešali čutne vtise, da bi opozorili na duhovno razsežnost vidnega, banalnega, enodimenzionalnega sveta. V opojno dišečem zvoku piščali ali srebrnem okusu malinove torte so morda res zaznali nekaj višjega, nekaj nepoznanega. Upali so pozabiti na prvinsko vrednost predmetov, da bi jih spoznali v širšem bistvu. Tudi nadrealisti so se v 20. stoletju osredotočili na skrito resnico, ki so jo želeli prikazati z logično nepovezanim in nerazumljivim nizanem misli, ustvarjanjem toka zavesti in subjektivne govorice podzavesti. Pa jim je uspelo doseči pravo resnico, odgovoriti na vprašanja o večnosti? Ali so s tem le zabrisali meje med stvarnim in višjim svetom, ju nerazdružljivo povezali?

In navsezadnje ... Misliti resnico – le tako jo lahko resnično živimo.

Univerzalne resnice ni, so zgolj prepričanja vsakega posameznika, ki jih ustvari s stališči in védenjem o določeni temi. Svet je zgrajen iz več majhnih resnic, ki se med sabo prepletajo, si kljubujejo in se spopadajo. Religije, politični sistemi in stranke, prepričanja o usodi in naključjih, nesmrtnosti, zlorabah in zarotah ...

Nobena izmed njih ni močnejša ali pomembnejša od ostalih – njihovo moč in vpliv lahko opredelimo le s številom ljudi, ki jim sledijo in pripadajo.

Pa vendar menim, da je najpomembneje najti svojo resnico, najti notranji glas, ki mu bomo znali slediti, narediti strogi izbor nasprotujočih si misli v glavi in izmed njih izbrati pravo, tisto, ki v sebi nosi Dobro.

Le umetniki si upajo kopati po razpokah svojega telesa. Pesmi, slike, portreti, gibi, besede, akordi so zgolj orodje, s katerim dolbejo, klešejo, krhajo, trgajo niti, ki povezujejo dele duše, da bi prišli do svojega bistva.

Včasih se bojim resnice v sebi. Kaj če v meni prevlada temna stran? Ne sebičnost, ki jo ima vsakdo in je včasih ne zna skriti ali pa ji nalašč pusti, da pronica skozi tanko plast kože in je zaradi nje pripravljen steptati druge. Strah me je neznanega občutka, ki me spremlja vse življenje in se skriva v moji podzavesti.

Kako lahko sami vemo, da smo *dobra oseba*? Kako se spopasti s stvori v duši? In kaj bi se zgodilo z nami, če bi jih osvobodili?

Naš cilj je »*vzgajanje svoje duše in svojega bitja*,« kot nam je svetoval že Rumi. Iskanje Dobrega je védenje, da življenje ima globlji smisel, da je vse, kar mora biti, da se zgodi na način, kot se mora, da je modrost resnice tako v dobrem kot v zlu.

Ne storiti slabega, kljub družbeni prepovedi, je to Dobro? Da bi umorili človeka, poskusili drogo ali ukradli denar? Vemo, da ne smemo, da bomo kaznovani, da je prepovedano ...

A če bi bilo dovoljeno, bi se znali zadržati? In prav v tem je težava – zakaj bi se morali *poskusiti zadržati*? Ne bi pomislili, da se s tem ne bomo ukvarjali, da nam je vseeno, ali je

prepovedano ali ne, ker tega tako ali tako ne nameravamo početi. Čakamo nekoga, ki nam bi dovolil, rekel: »Ja, dovoljeno je!«

Res hočemo tako živeti? Se s prepovedmi le zapiramo v kletko, ker nekje v sebi vemo, da bi razrušili svet, če bi se osvobodili?

Pa smo res vsi v sebi krvoločni zmaji, ki sebično sledimo zgolj svojim strastem in to uspemo dovolj dobro prikriti?

Pot k Dobremu se začne v glavi – najprej moramo izbrati pravilna vprašanja, saj se odgovori vedno skrivajo v njih. Vsa potrebna modrost in moč sta vselej v nas, če smo zavestno prisotni in prisluhujemo notranjemu glasu, ki nas vodi do Resnice. Moramo ji prisluhovati. In ne glede na to, ali je dobra ali slaba – s svojimi dejanji in vrednotami jo širimo. Sami se moramo odločiti, v kaj se bo razvila.

Celovit človek verjame v življenje, polno lepote in ljubezni do zorenja, v moč volje, skrb za druge, strpnost do vsega, česar še ne razume. Kljub težavam, ki so vselej prisotne, zna izstopiti iz družbene pogojenosti, ceniti svobodo duha.

»Nimaš pravice, da bi zaklepal duri, tudi tistih ne, ki jih sam le s trepetajočo roko odpreš. Če te vabi luč iz brezdanje globočine, se moraš spustiti vanjo brez obotavljanja in brez bojazni, da prineseš ljudem to luč.«³

Iskati resnico je najpomembnejše poslanstvo slehernika, daje nam najširšo vednost in lastno vrednost.

Zabrisati stvarnost in se zazreti vase, odkleniti skrite dvorane duše in na široko odpreti vrata, pustiti, da pride ven, karkoli je že notri, da ugleda luč – ne le sence na skali – in zažari v svoji svetlobi.

ŽIVETI resnico.

³ Cankar, Ivan: *Podobe iz sanj*. Ljubljana: Beletrina, 2018, str. 13.

